

Brussel, 18 juli 2025
(OR. en)

11777/25

DEVGEN 131
COHAFA 71
ACP 77
RELEX 1036
SUSTDEV 58
COHOM 129
SAN 474
FAO 34

RESULTAAT BESPREKINGEN

van:	het secretariaat-generaal van de Raad
d.d.:	18 juli 2025
aan:	de delegaties
nr. vorig doc.:	10216/25 + ADD 1
Betreft:	Het weerbaarder maken van partnerlanden via het externe optreden van de EU
	- Conclusies van de Raad (18 juli 2025)

Hierbij gaan voor de delegaties de conclusies van de Raad over het weerbaarder maken van partnerlanden via het externe optreden van de EU, die de Raad in zijn 4114e zitting, op 18 juli 2025, heeft goedgekeurd.

Conclusies van de Raad over het weerbaarder maken van partnerlanden via het externe optreden van de EU

INLEIDING

1. De Raad neemt met bezorgdheid nota van de toenemende mondiale uitdagingen en de negatieve gevolgen hiervan voor internationale hulpverlening en ontwikkelingssystemen. In dit verband blijft de EU – als de grootste verstrekker van officiële ontwikkelingshulp (ODA) wereldwijd – een betrouwbare partner die zich inzet om de weerbaarheid over de hele wereld te versterken.
2. De Raad erkent dat het veranderende geopolitieke landschap, waarin conflicten en kwetsbaarheid leiden tot extreme mondiale armoede, samen met de huidige financieringsbeperkingen, het noodzakelijk maakt de beschikbare middelen strategischer in te zetten en meer aandacht te besteden aan een transformatieve aanpak die gericht is op een combinatie van preventie-, stabilisatie-, vredes-, anticiperende en weerbaarheidsversterkende maatregelen. Dit vereist een eigen verantwoordelijkheid van de partnerlanden en een blijvende betrokkenheid op basis van begrip voor lokale en culturele gevoeligheden.
3. De Raad herinnert aan zijn conclusies over de strategische aanpak van weerbaarheid in het externe optreden¹ en aan zijn toezegging om partnerlanden te blijven helpen weerbaarder te worden als prioriteit van het externe optreden van de EU door middel van wederzijds voordelige interventies. De Raad erkent dat de vrede, welvaart en veiligheid van de EU en haar lidstaten steeds meer verweven zijn met die van onze partners. Door paraatheid op te nemen in haar externe optreden, in overeenstemming met de op 26 maart 2025 gepresenteerde strategie voor een paraatheidsunie, en door haar partners weerbaarder te maken, versterkt de EU ook haar eigen weerbaarheid. Gezamenlijke weerbaarheid ontwikkelen met partners helpt ook bij de bestrijding van cyber- en hybride dreigingen, zoals desinformatie en buitenlandse informatiemanipulatie en inmenging.

¹ Doc. ST 14191/17 Een strategische aanpak van weerbaarheid in het externe optreden van de EU – Conclusies van de Raad (13 november 2017).

4. De Raad bevestigt zijn toezegging om alle waarden van de EU, waaronder het internationaal recht en het internationaal humanitair recht, te handhaven. De Raad bevestigt verder dat de EU en haar lidstaten vastbesloten zijn de Agenda 2030 doeltreffend uit te voeren en een doeltreffend en inclusief multilateralisme te blijven steunen.

STAND VAN ZAKEN

5. De Raad benadrukt de potentiële transformerende kracht van het versterken van de weerbaarheid om meer ontwikkelingsvoortgang te boeken en stabiliteit te bevorderen. De Raad benadrukt dat prioriteit moet worden gegeven aan samenwerking met partnerlanden op basis van eigen verantwoordelijkheid, gedeelde waarden en inzet voor duurzameontwikkelingsdoelstellingen op lange termijn. Om deze doelstellingen te verwezenlijken, zal het van cruciaal belang zijn de investeringen en maatregelen voort te zetten op de volgende belangrijke gebieden:
 - a. De weerbaarheid moet op alle niveaus – op individueel, gemeenschaps-, nationaal, regionaal en internationaal niveau – worden versterkt. Ondersteuning van de weerbaarheid bevordert de convergentie voor degenen die het verst achter zijn gebleven.
 - b. De Raad onderstreept dat inclusieve, transparante, onafhankelijke en verantwoordingsplichtige overheidsinstellingen van cruciaal belang zijn om op alle niveaus langdurige weerbaarheid op te bouwen.
 - c. Het maatschappelijk middenveld en gemeenschapsgroepen zijn belangrijke ontwikkelings- en humanitaire partners. Vrouwen en jongeren spelen een cruciale rol als leiders en aanjagers van verandering bij het versterken van de weerbaarheid. Investeren in de versterking van de capaciteit van deze actoren helpt de respons van de frontlinie wanneer er een humanitaire crisis uitbreekt.
 - d. De Raad benadrukt het belang van mediavrijheid, mediapluriformiteit, de bestrijding van desinformatie en de versterking van mediageletterdheid, voor het bevorderen van een geïnformeerd en weerbaar maatschappelijk middenveld, opdat burgers actief kunnen deelnemen aan democratische processen en instellingen ter verantwoording kunnen roepen.

- e. De Raad herhaalt dat hij vastbesloten is het internationale kader over gendergelijkheid, de volledige uitoefening van alle mensenrechten door alle vrouwen en meisjes, hun empowerment als op zichzelf staand recht en als doel en motor van duurzame ontwikkeling te ondersteunen en uit te voeren, en neemt nota van het EU-genderactieplan (GAP) III, zoals aangenomen door de Commissie en de hoge vertegenwoordiger van de Europese Unie en verwelkomt in de conclusies van het voorzitterschap.
- f. De Raad onderstreept de cruciale rol van wetenschap, technologie en innovatie als belangrijke factoren voor de versterking van de weerbaarheid en duurzaamheid.
- g. De Raad herinnert eraan dat veilige, betrouwbare, weerbare, inclusieve, toegankelijke, beschikbare en betaalbare digitale infrastructuur en connectiviteitsoplossingen, internetvrijheid en cybercapaciteitsopbouw een doorslaggevende factor zijn voor economische en sociale vooruitgang en ontwikkelingskansen.
- h. De Raad erkent het belang van rampenrisicovermindering, anticiperende maatregelen en rampenparaatheid om levens te redden en te behouden, welzijn en waardigheid in stand te houden, de behoefte aan humanitaire hulp te verminderen, te zorgen voor aanpassing aan de klimaatverandering en ontwikkelingsvoortgang en bestaansmiddelen te beschermen.
- i. De Raad herinnert aan zijn conclusies over water in het externe optreden van de EU², roept op tot hernieuwde inspanningen om SDG 6 te verwezenlijken en onderstreept dat het belangrijk is het geïntegreerde beheer van natuurlijke hulpbronnen te ondersteunen en het mondiale optreden van de EU ter versterking van de waterweerbaarheid te vergroten, in overeenstemming met de Europese strategie voor waterweerbaarheid³.

² Doc. ST 14108/21 Water in het externe optreden van de EU – Conclusies van de Raad (19 november 2021).

³ Doc. ST 9932/25 Europese strategie voor waterweerbaarheid. Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's (4 juni 2025).

- j. De Raad benadrukt het belang van schokbestendige sociale bescherming voor iedereen, die van cruciaal belang is om de weerbaarheid van getroffen bevolkingsgroepen te vergroten. Waar mogelijk moet humanitaire hulp, met inachtneming van de humanitaire beginselen, aansluiting zoeken bij de nationale socialebeschermingsstelsels als middel om de lokale capaciteit en eigen verantwoordelijkheid te versterken, coördinatie te bevorderen en de basis te leggen voor duurzame oplossingen voor getroffen bevolkingsgroepen.
- k. De Raad benadrukt dat onderwijs en een leven lang leren centraal staan in de inspanningen op het gebied van weerbaarheid. De Raad herinnert aan het belang van onderwijs voor iedereen, in alle stadia van de ontwikkeling van kinderen en in alle crisissituaties, alsook van programma's voor technisch en beroepsonderwijs en -opleidingen om duurzame ontwikkeling te bevorderen en extreme armoede en honger uit te bannen.
- l. De Raad onderstreept dat inclusieve, transparante en verantwoordingsplichtige instellingen van cruciaal belang zijn om op alle niveaus langdurige weerbaarheid op te bouwen. De partnerlanden zijn verantwoordelijk voor hun eigen ontwikkeling en de uitvoering van de noodzakelijke hervormingen, en de EU moet prioriteit geven aan op de lange termijn gerichte capaciteitsopbouw, in het besef dat het van essentieel belang is om de nationale deskundigheid te versterken en zo landen in staat te stellen hun eigen hervormingen te ontwerpen en uit te voeren, ook in de financiële sector.
- m. De Raad herinnert aan zijn conclusies over het opvoeren van de steun voor mondiale voedsel- en voedingszekerheid in het kader van een Team Europa-aanpak⁴, in overeenstemming met de top over voeding voor groei die eind maart 2025 in Parijs plaatsvond. In overeenstemming met de EU-visie voor voedsel en landbouw roept de Raad er verder toe op partnerlanden te ondersteunen bij hun voedselsoevereiniteit, -zekerheid en -duurzaamheid en te zorgen voor toegang tot veilig, betaalbaar, hoogwaardig en voedzaam voedsel voor iedereen.

⁴ Doc. ST 16901/24 Het opvoeren van de steun van Team Europa voor mondiale voedsel- en voedingszekerheid – Conclusies van de Raad (16 december 2024).

- n. De Raad herinnert aan zijn conclusies getiteld “Mondiale gezondheidsstrategie van de EU – Betere gezondheid voor iedereen in een veranderende wereld”⁵ en zijn conclusies over Speciaal verslag 18/2024 van de Europese Rekenkamer⁶, en blijft vastbesloten weerbare gezondheidszorgstelsels te ondersteunen.
- o. De EU blijft zich inspannen voor het uitdragen, beschermen en uitoefenen van alle mensenrechten en voor de volledige en doeltreffende uitvoering van het actieprogramma van Peking en het actieprogramma van de Internationale Conferentie over Bevolking en Ontwikkeling en van de resultaten van de toetsingsconferenties ervan, en zet zich in voor de bescherming van de seksuele en reproductieve gezondheid en rechten in dit verband. Derhalve bevestigt de EU haar toewijding aan het bevorderen, beschermen en garanderen van de uitoefening van het recht van alle mensen om volledige zeggenschap te hebben, en in vrijheid en verantwoordelijkheid te beslissen over zaken die hun seksualiteit en seksuele en reproductieve gezondheid aangaan, zonder discriminatie, dwang of geweld. Voorts benadrukt de EU de noodzaak van universele toegang tot hoogwaardige, betaalbare en volledige informatie over seksuele en reproductieve gezondheid, educatie – met inbegrip van uitgebreide seksuele voorlichting – en gezondheidszorg.
- p. Herinnerend aan zijn conclusies over Speciaal verslag 17/2024 van de Europese Rekenkamer prijst de Raad de aanhoudende inspanningen om irreguliere migratie tegen te gaan, onder meer via brede en strategische partnerschappen in dialoog met de landen van herkomst, doorreis en bestemming. Ontwikkelingssamenwerking draagt weliswaar reeds bij tot het aanpakken van de onderliggende oorzaken van irreguliere migratie, maar in haar externe optreden moet de EU deze prioritair en op een gerichte, coherente en alomvattende manier aanpakken door middel van innovatieve benaderingen, waarbij economische perspectieven voor duurzame bestaansmiddelen van lokale gemeenschappen in de regio’s van herkomst worden bevorderd en gastlanden worden ondersteund.

⁵ Doc. ST 5908/24 Mondiale gezondheidsstrategie van de EU – Betere gezondheid voor iedereen in een veranderende wereld – Conclusies van de Raad (29 januari 2024).

⁶ Doc. ST 9395/25 Speciaal verslag 18/2024 van de Europese Rekenkamer getiteld “Financiële steun van de EU voor gezondheidszorgstelsels in geselecteerde partnerlanden – Brede strategische doelstellingen nagestreefd, maar problemen rond coördinatie en duurzaamheid gaan ten koste van interventies” – Conclusies van de Raad (26 mei 2025).

6. De Raad herinnert aan zijn conclusies over het operationeel maken van de koppeling tussen humanitaire en ontwikkelingshulp⁷, alsook aan de conclusies over rampenrisicovermindering bij het externe optreden van de EU⁸, en benadrukt dat internationale actoren moeten bijdragen tot de versterking van de weerbaarheid in het kader van de koppeling tussen humanitaire hulp, ontwikkelingshulp en vrede.

VOORUITBLIK/VOLGENDE STAPPEN

7. De Raad verzoekt de Commissie ervoor te zorgen dat er in de actuele programmering in het kader van haar acties op het gebied van humanitaire hulp, stabilisatie, ontwikkelingshulp en vredesopbouw altijd ruimte blijft voor een op weerbaarheid gerichte aanpak. Voor de versterking van de weerbaarheid zijn duurzame, geïntegreerde benaderingen nodig op basis van een gedetailleerde analyse van de lokale context waarbij er zowel aandacht wordt besteed aan onderliggende kwetsbaarheden als aan het vermogen om steeds frequentere en heviger schokken het hoofd te bieden.
8. ODA zal, onder meer via internationale financiële instellingen (IFI's), een sleutelrol blijven spelen in de ontwikkelingssamenwerking. De Raad benadrukt dat er flexibele, strategische en katalyserende middelen moeten worden gemobiliseerd uit een breed scala aan beschikbare financiële bronnen, uit alle ontwikkelingsactoren en uit de particuliere sector. De Raad erkent het potentieel van innovatieve financieringsmechanismen, zoals de mobilisering van particuliere middelen, en spoort de Commissie aan om verder over deze instrumenten na te denken. De Raad benadrukt tevens dat het van cruciaal belang is om partnerlanden te helpen de mobilisering van binnenlandse inkomsten te verbeteren en de institutionele capaciteit te versterken ten behoeve van een gezond beheer van de overheidsfinanciën. De Raad erkent dat gebruik moet worden gemaakt van bestaande en innovatieve financieringsbronnen om de kwetsbaarste landen te helpen weerbaarder te worden tegen specifieke schokken, met name klimaatschokken.

⁷ Doc. ST 9383/17 Operationeel maken van de koppeling tussen humanitaire en ontwikkelingshulp – Conclusies van de Raad (19 mei 2017).

⁸ Doc. ST 14463/22 Rampenrisicovermindering bij het externe optreden van de EU - Conclusies van de Raad (28 november 2022).

9. De Raad erkent de Global Gateway als een van de belangrijkste strategieën van het externe optreden van de EU en de bijdrage ervan aan de verwezenlijking van duurzame ontwikkeling in partnerlanden door middel van investeringen in duurzame, weerbare en hoogwaardige infrastructuur in wederzijds voordelige en gelijkwaardige partnerschappen. De Raad roept ertoe op de Global Gateway in de geest van Team Europa te blijven uitvoeren, in overeenstemming met de wederzijdse belangen van de EU en de partnerlanden en op basis van de investeringsprioriteiten van de strategie zijnde digitalisering, klimaat en energie, vervoer, gezondheidszorg, onderwijs en onderzoek. Met de nadruk op belangrijke waardeketens en strategische corridors wijst de Raad erop dat het belangrijk is Global Gateway-investeringen in het kader van een Team Europa-aanpak op te schalen, en zo bij te dragen tot de versterking van de klimaatbestendigheid, voedselzekerheid en voeding. Hoewel de Global Gateway ook wordt ingezet in verschillende contexten met een hoog of zeer hoog kwetsbaarheidsniveau – waarbij contextspecifieke uitdagingen worden aangepakt via de 360°-aanpak – is blijvende aandacht nodig om ervoor te zorgen dat dit gebeurt op een conflictsensitieve manier en ter ondersteuning van meer op maat gesneden en flexibele benaderingen die specifiek gericht zijn op kwetsbaarheid. De Raad merkt op dat mogelijk niet alle partnerlanden aan de voorwaarden voldoen om te mogen deelnemen aan Global Gateway-partnerschappen, en benadrukt dat er een gedifferentieerde EU-aanpak nodig is in situaties waarin investeringsgestuurde modellen mogelijk niet geschikt of doeltreffend zijn.
10. De Raad erkent ook dat er in kwetsbare en (post-)conflictsituaties bijzondere aandacht moet worden besteed aan de ondersteuning van democratische overgangsprocessen, economische en sociale weerbaarheid en de versterking van instellingen en gemeenschappen, met bijzondere nadruk op duurzaamheid, inclusie en eigen plaatselijke inbreng. De Raad onderstreept dat de geïntegreerde aanpak van de EU van externe conflicten en crises verder moet worden versterkt en dat de EU zich op pragmatische maar principiële wijze moet blijven inzetten.
11. De Raad roept de Commissie op om op een wederzijds voordelige manier te blijven samenwerken met landen van herkomst en doorreis door brede partnerschappen op te bouwen. In dit verband roept de Raad de Commissie op om duurzame benaderingen te ontwikkelen met het oog op meer samenhang tussen het ontwikkelings- en migratiebeleid, in overeenstemming met het EU-recht en het internationaal recht, onder meer door de onderliggende oorzaken van irreguliere migratie op duurzame wijze aan te pakken.

12. De Raad verzoekt de Commissie om de aanpak van humanitaire hulp, ontwikkelingshulp, stabilisatie en vredesopbouw in haar programmering op te nemen en waar mogelijk te zorgen voor samenhang en complementariteit tussen projecten en met activiteiten van de lidstaten, IFI's, de Verenigde Naties en het maatschappelijk middenveld. De Raad moedigt ook nauwere coördinatie met andere gelijkgestemde donoren en uitvoerende partners aan. De Raad herhaalt dat de EU en haar lidstaten hun maatregelen zullen blijven vormgeven en coördineren op basis van beleidscoherentie voor ontwikkeling.
13. De Raad onderstreept dat het van belang is de besprekingen over een Commissiebrede geïntegreerde aanpak van kwetsbaarheid voort te zetten. Met betrekking tot kwetsbare landen, en met name in politiek uitdagende en complexe situaties, pleit de Raad voor een gedifferentieerde aanpak. De Raad moedigt de lidstaten aan om een nauwe samenwerking tussen de EU, IFI's/multilaterale ontwikkelingsbanken en de Verenigde Naties in kwetsbare situaties te blijven ondersteunen.
14. De Raad verzoekt de Commissie door te gaan met het verbeteren van systemen voor vroegtijdige waarschuwing en conflictpreventie, monitoring en risicoanalyse als basis voor geprogrammeerde en niet-programmeerbare acties. De Raad spoort de Commissie, de hoge vertegenwoordiger en de lidstaten aan hun analyses, evaluaties en geleerde lessen, alsook de actieplannen in het kader van de Team Europa-aanpak voort te zetten en te verbeteren, teneinde collectief leren en een snelle en coherente respons van de EU en haar lidstaten te waarborgen.
15. Er zou verder moeten worden nagedacht over een alomvattend, op waarden gebaseerd Europees aanbod voor mensgerichte e-governance ter ondersteuning van de gezamenlijke weerbaarheid en digitale soevereiniteit van de EU en de partnerlanden.
16. De Raad spoort de Commissie, de hoge vertegenwoordiger en de lidstaten aan om in hun communicatie- en bewustmakingsinspanningen te blijven wijzen op de steun van de EU voor weerbaarheid, om aan te geven dat de EU een stabiele en betrouwbare partner is die onwrikbare steun verleent. De Raad moedigt strategische communicatie in lokale talen en via kanalen die toegankelijk zijn voor de lokale bevolking aan.
17. De Raad spoort de Commissie aan om zich in het beraad over de toekomst van het externe optreden van de EU sterk te blijven richten op het versterken van de weerbaarheid, het vergroten van de stabiliteit, het bevorderen van vrede, het aanpakken van beschermingsrisico's en het overwinnen van kwetsbaarheid in partnerlanden, zonder vooruit te lopen op de onderhandelingen over het volgende meerjarig financieel kader (MFK).